

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 106 stemmer (V, S, DF, KF, SF, RV og KD) mod 2 (EL).

Kl. 10.05

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 23: Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love. (Offentlighed i retsplejen).

Af justitsministeren (Brian Mikkelsen, fg.).
(Fremsat 8/10 2003. Første behandling 30/10 2003. Betænkning 19/2 2004).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under et.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 15 stemte for, 96 imod.

Ændringsforslag nr. 3 forkastedes, idet 15 stemte for, 95 imod.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden behandling af lovforslag nr. L 99: Forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven. (Ændring af strafferammer og bestemmelser om straffastsættelse m.v.).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 26/11 2003. Første behandling 10/12 2003. Betænkning 19/2 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 158: Forslag til lov om ændring af våbenloven. (Transport af våben m.v. mellem tredjelande).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 4/2 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Fjerde næstformand (Margrete Auken):**

Jeg vil bede medlemmerne gøre plads for hr. Karsten Nonbo.

Karsten Nonbo (V):

Det lovforslag, vi nu skal til at førstebehandle, er om international transport af våben.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg vil lige bede om, at de medlemmer, der agter at blive i salen, gør det i stilhed – og at de, der ønsker at snakke, går.

Karsten Nonbo (V):

Så skal jeg jo gå!

Det har indtil nu været forbudt for danske skibe eller andre transportmidler at eksportere våben fra Danmark til embargobelagte lande, og det vel at mærke kun, hvor embargoen har været på FN's foranledning. Det har ikke været forbudt for danske transportører at transportere våben mellem tredjelande. Det bliver det nu, og det er endvidere også muligt, når embargoen er bestemt af EU eller OSCE. Det er et stort skridt i retning mod oprustning blandt diktatorer og slyngelstater.

Det kunne være fristende fra dansk side at gå enegang og forbyde al transport af alle former for våben og våbendele til langt flere lande. Problemet er bare, at det ikke løser problemet. Det nytter ikke noget, at vi tror, at fordi vi stopper al dansk transport, så løser det problemerne i hele verden. Nej, vi skal gå foran, som vi gør på andre områder.

Vor opgave bliver at forblive i det fællesskab og være et hestehoved foran de andre. Hvis der er flere lande, der skal omfattes af våbenembargo, skal vi arbejde for dét. Det nytter ikke, at vi sænker alle vores egne skibe og dermed forventer, at der ikke bliver nogen søslag. Der skal være lige regler for alle lande, og skal disse strammes, så skal det gøres ens.

Denne lov lægger ikke bare op til, at forsættelige, ulovlige våbentransporter skal stoppes, men også de groft uagtsomme. Mange vil sikkert mene, at man burde lave en form for tilladelsesordning, som man gør ved ansøgning om våbentilladelse og bæretilladelse i øvrigt. Det kunne lyde besnærende, men problemet er, at transport er et erhverv i bevægelse. Shippingbranchen og

dens kunder skal være dynamiske, og der skal være krav om omstilling og fleksibilitet. Det er somme tider her og nu, man skal have en transport, og det vil kræve, at danske myndigheder er vågne 365 dage om året.

Kl. 10.10

Det kan selvfølgelig godt lade sig gøre, men det vil blive for dyrt i drift, og så løser det desværre ikke problemerne. Det vil løse det på den måde, at de, som omgår tilladelser og er lovløse, blot igen vil få et forspring.

Derfor synes jeg, at justitsministeren har lagt et fornuftigt snit med det her lovforslag, og Venstre kan støtte det.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Hr. Karsten Nonbo kom til at sige, at Danmark ikke skulle gå enegang. Jeg vil sådan set bare bede hr. Karsten Nonbo bekræfte, at der et sted i bemærkningerne står, at Tyskland og Belgien har aktuelle regler om våbentransport, som indebærer krav om tilladelse til transport mellem tredjelande.

Jeg vil spørge, hvordan man kan anvende ordet enegang, når det, at Danmark laver en godkendelsesordning, i virkeligheden betyder, at man allierer sig med så tætte naboer som Tyskland og Belgien? Eller var det en fortalelse?

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Det er selvfølgelig lidt svært at gå enegang, når der er to veje, og nogle vælger at gå ad den ene og andre ad den anden vej. Så kan jeg godt se, at det er et problem at bruge ordet enegang.

Men kan vi så sige, at vi indtil videre følger langt de fleste?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil foretrække landeformuleringen, men det er jo smag og behag. Men jeg vil da sige, at jeg synes, at Danmark ved at følge Tyskland og Belgien tilsluttede sig den civiliserede del af verden, der prøver at forlange mere styr på våbeneksport, der jo specielt går til irregulære hæere rundt omkring i Afrika og til Balkans krige osv.

Så jeg vil synes, at det var et eksempel på et foregangsland, hvis Danmark tilslutter sig andre foregangslande i stedet for at være et af de fodslæbende.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jeg må igen bruge det, jeg sagde før, at det jo vil være den ideelle verden, men det løser bare ikke problemet i forhold til alle andre. Det løser som i mange andre tilfælde problemet over for de lovlidige. Men det, der er mere brug for, er en ordentlig kontrol af de transportere, der foregår, således at vi bekæmper dem.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er meget enig med hr. Kasten Nonbo i, at der er behov for en langt større indsats over for dem, der ikke følger reglerne, og som ikke vil følge reglerne, selv om vi strammer dem. Men det plejer jo ikke ligefrem at være denne regerings opfattelse, at man ikke skal lave regler, der sætter grænser for de lovlidige, fordi man regner med, at nogen vil bryde reglerne. Derfor har jeg svært ved at forstå, at det argument pludselig skal bruges, når vi taler om våbentransporter, at der stadig vil være nogen, der bryder de regler, vi fastsætter, også selv om vi strammer reglerne.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Men det omvendte ville jo, som jeg siger, heller ikke løse problemet, så vi vil være lige vidt. Jeg mener bare, at tilladelserne sætter begrænsninger for dem, der opfører sig ordentligt, som gør tingene ordentligt. Og sætter vi begrænsninger for de bedste, så åbner vi og lader tingene flyde endnu mere i forhold til dem, der ikke vil være med.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Selvfølgerlig sætter det nogle begrænsninger for dem, der opfører sig ordentligt. Det er jo også lige præcis det, vi ønsker. Vi ønsker at begrænse våbentransporterne, vi ønsker at begrænse, at der kommer våben rundt til terrorister, til diktaturer, der undertrykker deres egne folk osv. Det er jo det, vi ønsker at opnå.

Hvis man drager paralleliteten til, hvad det er for stramninger, som regeringen indfører i Danmark, hvor man f.eks. har været helt nede på at diskutere lommeknive, så forstår jeg ikke, at man her, hvor vi taler om transport af våben, der virkelig kan være farlige for folk, ikke vil være med til at sætte nogle grænser, så vi får parallelitet mellem, hvad man må *eksportere* våben til af

styrer rundtomkring, og hvad man må *transportere* våben til.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jeg er nødt til at henholde mig til mine tidligere svar. Det er, at vi gør tingene nemmere for de lovløse ved at bremse dem, der gør tingene ordentligt. Jeg kan ikke svare andet end det, jeg mener er det rigtige, så lige meget hvor mange gange, der bliver spurgt, så er jeg nødt til at henholde mig til mit første svar.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, det ville klæde Venstres ordfører, hvis han åbent erkendte, at her laver vi nogle restriktioner på de lande, der gerne vil overholde lovene, og uanset hvad vi gør, vil der altid være lande, som vil blæse på lovene. Og at den eneste måde, man kan formindske våbentransporterne mellem lande på, som man ikke ønsker våben til, er ved at forøge kontrollen.

Og det siger det her forslag jo ikke noget som helst om. Det handler om, hvilke regler vi skal have for de danske transportere mellem tredjelande, men det siger ikke noget om, hvordan vi skal håndhæve reglerne, og det er jo der, det svage punkt er i hele denne her form for lovgivning.

Kl. 10.15

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Men det er jo et skridt i den retning, at vi nu forbyder danske skibe at være med i den våbentransport, der foregår mellem tredjelande. I dag er det kun sådan, at det er transport ind og ud af Danmark.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er fuldstændig rigtigt. Men de lande, som ikke er omfattet af den danske lovgivning, og det er trods alt de fleste, kan jo kun kontrolleres ved, at man forøger muligheden for at håndhæve de almindelige regler.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Det er jo korrekt, at det er et fællesskabsanliggende, at vi får kontrolleret. Det er jo i FN, OSCE og EU, at vi skal være med og arbejde i samme retning, således at det bliver ens for alle lande.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Hr. Per Kaalund som ordfører.

Per Kaalund (S):

Danmark har i lighed med en række andre lande en restriktiv lovgivning vedrørende produktion af våben og vedrørende eksport og import samt salg af våben. Men der har hidtil ikke været lovgivet om transport af våben mellem tredjelande, f.eks. udført af danske transportører på dansk indregistrerede skibe. Derfor hilser vi dette lovforslag velkommen.

På mange måder lever vi jo i en urolig og usikker verden præget af borgerkrig, opstand, etniske konflikter m.v. Det er en kendt sag, at handel med illegale våben er omfattende, og tilsvarende er også våbensmuglerier omfattende.

De internationale organisationer, FN, EU, OSCE m.fl., søger at begrænse disse ulovligheder via konventioner, direktiver og vedtagelser, hvoraf kun nogle, specielt FN's, er juridisk bindende.

Danmark har en relativt lille våbenproduktion og våbeneksport. Den danske andel måles relativt på verdensplan i promiller, men til gengæld står danske transportører for ca. 5 pct. af al våbentransport i denne verden. Som forholdene er i dag, kan danske transportører jo transportere våben mellem lande, selv om de er omfattet af internationale våbenembargoer, bortset fra de nævnte juridisk bindende FN-embargoer.

Vedtagelse af dette lovforslag vil gøre det forbudt for danske transportører at transportere våben til lande, der er omfattet af internationale våbenembargoer, både FN, EU, OSCE m.fl. Ifølge lovforslaget skal danske transportører, og det synes jeg er vigtigt at hæfte sig ved, også respektere de udførsels- og indførselsrestriktioner, som gælder i henholdsvis eksport- og importlandet. Lovforslaget omfatter i øvrigt alle former for våben og krigsmateriel og gælder alle former for transport, det vil sige, uanset om det sker pr. skib, fly, tog eller på anden vis.

Lovforslaget bygger på en såkaldt forbudsmodel i modsætning til en såkaldt tilladelsesmodel, der i forarbejderne til lovforslaget har været overvejet. Efter Socialdemokratiets opfattelse vil en tilladelsesmodel medføre et urimeligt stort administrativt besvær, være meget tidkrævende og i øvrigt svække danske transportørers konkurrenceevne også i forhold til andre transportopgaver end lige våben. Hvor rigtig en ordning, hvorefter hver transport skulle indhente tilladel-

se hos de danske myndigheder, end kan være, kan vi for nærværende ikke støtte denne model.

Danmark vil med denne lov sammen med få andre lande blive et foregangsland. Vi er bekendt med, at foreløbig kun to lande har en tilladelsesmodel, og de er så endnu længere foran, end vi er, men vi anser det for et væsentligt skridt fremad og kan på det grundlag anbefale lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Socialdemokratiet har jo gjort meget for at sige, at man skal bekæmpe terror, at man skal indføre forskellige restriktioner, begrænsninger, kontrol og forbud over for borgerne, fordi man har det mål at bekæmpe terror.

Så er det mig svært at forstå, at man vil tage nogle af de skrappeste midler i brug over for borgerne, men når det gælder skibsrederne, så vil man altså ikke forlange, at de skal søge en tilladelse, som der går ca. 14 dage, før de kan få et ja eller nej til. Det er lidt svært for mig at forstå, at det synes man vil være et meget stort, unødvendigt bureaukrati, som man ikke skal indføre, selv om det kunne få begrænset våbentransporterne i verden og få begrænset våbentransporter, der kunne komme terrorister i hænde.

Men man vil gerne være med til f.eks. at pålægge alle banker, at de konstant skal gennemse, hvilke pengeoverførsler der sker fra danske borgere til resten af verden. Det er svært at se sammenhængen.

Kl. 10.20

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Vi anser en tilladelsesordning for at være den helt ideelle ordning, og det ideelle ville bestå i, at en lang række lande tilsluttede sig en sådan ordning, f.eks. kunne samtlige EU-lande være et godt skridt på vejen, og måske tog FN samtidig også skridt i den retning via deres konventioner på forskellig vis.

Men det er vores opfattelse, at Danmark ud fra de begrundelser, jeg har nævnt, ikke bør stå ret alene sammen med Tyskland og Belgien om en tilladelsesordning. Men den dag, der bliver almindelig accept rundt omkring af en tilladelsesordning, vil vi være positive over for det. Men aktuelt mener vi, at det her er et meget stort fremskridt i forhold til de nu herskende forhold, og det store skridt vil vi nu gerne tage med dette forslag.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg har svært ved at se helt præcis, hvordan man vil opnå den store tilslutning, hvis ikke der er flere og flere lande, der indfører modellen. Men det glæder mig da at høre, at Socialdemokratiet går ind for en tilladelsesmodel. Så må vi jo prøve at se, når vi har haft valg og fået nyt flertal, om det så kan lykkes os at få gennemført den tilladelsesmodel, som Enhedslisten har arbejdet for i flere år.

Men jeg forstår stadig ikke helt, hvorfor Socialdemokratiet mener, at man godt kan indføre en række kontrolforanstaltninger over for almindelige borgere, men når det gælder skibsræderne, så kan man altså ikke kræve, at de indsender en ansøgning og får svar i løbet af 14 dage på, om de har ret til at udføre en transport eller ej.

Jeg kan ikke se, at det skulle være nogen stor belastning. I forvejen er det jo sådan, at der er en række papirarbejder, der skal være på plads, før man gennemfører en sejlads. Det må være muligt at gennemføre en sådan tilladelsesordning, uden at den fuldstændig ødelægger rederierhvervet.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg tror næppe, det totalt vil ødelægge rederierhvervet at indføre en tilladelsesordning, men det vil blive alvorligt svækket. Man kan også se i forarbejderne og af det arbejdsudvalg, der har været om disse ting her, at det at afgøre, hvad der er en våbenhandel i en container, der indeholder en hel masse andre ting, og et container-skib, der har ganske mange ting at transportere osv., er ganske omfattende.

Den dag, hvor det via EU-systemerne, FN-systemerne osv. bliver meget udbredt, og man bliver enig om at indføre en tilladelsesordning, vil vi være positive. Men som situationen er nu, mener vi, det vil være en alvorlig svækkelse af bl.a. rederivirksomhederne.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg kan huske, at da Socialdemokratiet var i regering, blev der udgivet en lang række pjecer om Danmark som foregangsland. Jeg er sikker på, at hr. Per Kaalund husker de pjecer om mange forskellige temaer, hvor tanken var, at man sådan skulle være stolt over, at Danmark gik foran på områderne.

I forhold til det synes jeg måske, det var en lidt stille tale, hr. Per Kaalund fik holdt. Ganske vist er der andre lande, der gør det, og ganske vist vil Danmark også gerne, men forudsættningen er, at det bliver i internationalt regi.

Jeg synes, at det spørgsmål, hr. Per Kaalund mangler at besvare, er: Hvis nu alle lande tænker som Danmark, hvordan bliver der så nogen sinde det flertal? Forudsætter det ikke, at nogle foregangslande modigt går i spidsen for en proces?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Hvis man skulle rangliste nationerne i dag, så besætter Tyskland og Belgien første- og andenpladsen i den ideelle løsning her. Jeg mener, at Danmark nu kommer på tredjepladsen blandt alverdens lande med det, vi foretager os her, og det vil smitte af mange andre steder. Vi håber, at andre lande vil tage tilsvarende skridt som de danske på vejen mod de helt ideelle tilstande.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det forstår jeg sådan, at hvis der er flere lande, der vedtager noget tilsvarende, så vil Socialdemokraterne være med til at lave regler a la dem, der er i Belgien og Tyskland.

Jeg er sikker på, at hr. Per Kaalund har læst høringssvarene, hvor der er et meget skarpt høringssvar fra SiD, Specialarbejderforbundet, der peger på, at det undrer, at man slet ikke har overvejet sømændenes forhold, fordi det er meget farligt at sejle med våben. De anbefaler helt uden forbehold en godkendelsesmodel.

Er det ikke et problem, at hr. Per Kaalund er kommet meget tættere på Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Industri i denne her sag end på SiD, eller er hr. Per Kaalund opmærksom på, at det måske er lidt af en vildfarelse i forhold til sådan sædvanlig orientingssans?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Til det første hr. Villy Søvnald fremfører om andre lande osv.: Vi er overbeviste om, at man også vil se på, hvad lille Danmark har gjort i denne sag her, og vi skal selvfølgelig også have denne vedtagelse spredt i de sammenhænge, og vi tror, der er en udvikling på vej i en mere positiv retning mod en tilladelsesordning.

Jeg er fuldt bekendt med SiD's høringsvar, og tilsvarende har jeg også fået meldinger fra andre faglige organisationer, der har en anden opfattelse end SiD, så fagbevægelsen som sådan står ikke fuldt enig i opfattelsen af disse ting. Men vi er da meget sikre på, at sømændenes, de ansattes forhold, også skal varetages her, og vi mener, at dette lovforslag som sagt er en klar forbedring i forhold til de herskende tilstande.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Tak til hr. Per Kaalund, og så er det hr. Per Dalgaard som ordfører. ... Undskyld, man skal også have en hånd i vejret, det er altså ikke nok at trykke på knappen, for jeg kan ikke se knappen heroppefra. Der var en til, så jeg må bede hr. Per Kaalund om at komme tilbage, og så får hr. Jann Sjursen ordet for en kort bemærkning og derefter fru Elisabeth Arnold. Så der er skam meget mere at lave.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Hr. Per Kaalund sagde lige for lidt siden, at der nok var lande, det ville kigge til lille Danmark ...

Per Kaalund (S):

Undskyld, jeg kunne ikke høre det.

Jann Sjursen (KD):

Hr. Per Kaalund sagde for lidt siden, at der jo nok var lande, der ville kigge til lille Danmark. Nu er det jo sådan, at i denne her sammenhæng er Danmark jo altså ikke specielt lille, og netop derfor er det utrolig vigtigt, at Danmark foregår med et godt eksempel og altså i hvert fald efter vores opfattelse er et foregangsland. Er hr. Per Kaalund ikke enig i, at det faktisk ikke er lige gyldigt, hvad lille Danmark gør i denne her sammenhæng, fordi vi har en stor del af sejladsen på de internationale farvande? Det var det ene.

Det andet er så i forhold til det svar, som hr. Per Kaalund tidligere gav fru Line Barfod om det, at det kunne være besværligt, når man skulle have papirerne i orden, at finde ud af, om der i en container var våben osv.

Det var et argument imod en tilladelsesmodel, men skal rederne ikke alligevel gøre det samme arbejde, for de skal jo også være sikre på, at det, de så transporterer i containere, ikke er forbudt? Arbejdet skal under alle omstændigheder gøres, og så kan jeg ikke se, at det i sig selv bliver et argument imod en tilladelsesmodel.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Til det første: Jeg mener godt nok, at vi er et lille land, og det var det, jeg mente med det, men at vi er store på transportområdet med ifølge forarbejderne omkring 5 pct. af al våbentransport her i denne verden. Så der er vi store, og derfor tror jeg også, man vil se på, hvad Danmark gør i relation til det meget store skridt, vi tager nu, til forbedring af forholdene.

Til det andet om forbud ligger det jo sådan, at ifølge det her lovforslag skal jo nu også transportørerne respektere, og det er to tredjedele, vi taler om, både afsenderlandets og modtagerlandets nationale bestemmelser på de områder her. Så det er også en yderligere sikring.

Men med hensyn til specifikationer af, hvad der er i de forskellige containere, hvordan de er lastet osv., så tror jeg, at der er mange forbudsbestemmelser om skibstransport på forskellige områder, og der må man jo så følge de regler, der er.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Min pointe var netop, at ifølge lovforslaget, som jeg også betragter som en forbedring, skal man jo netop tilsikre, at det, man transporterer, ikke er i strid med nogen af de forbud, der internationalt er eller er ifølge tredjelandes lovgivning.

Derfor var min pointe i det spørgsmål, jeg stillede før, at man under alle omstændigheder skal gøre det arbejde, som der også skulle gøres i forbindelse med en tilladelsesmodel. Derfor forstår jeg ikke det svar, som hr. Per Kaalund tidligere gav fru Line Barfod, at det for Socialdemokraterne er blevet et selvstændigt argument mod en tilladelsesmodel, at der så kommer mere papirarbejde. Nu skal man jo altså åbenbart undersøge sagerne mere end i en forbudsmodel.

Er det sådan, at Socialdemokraterne dybest set mener, at i en forbudsmodel behøver man ikke tænke så meget over tingene, for det går så mænd nok alligevel.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Det sidste mener jeg altså ikke vi bør gøre. Det vigtigste, som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget og af det arbejdsudvalg, der har været nedsat, er jo tidsfaktoren i det her. Yderligere er det klart, at indfører Danmark en tilladelsesmodel, vil vi få denne tidsfaktor ind, der nævnes 14 dage og lignende for indhentelse

af tilladelsesordninger. Selv om det fungerer hurtigt og effektivt, hvilket man må håbe, så går der alligevel tid med det. Og som det også anføres, vil det jo også svække vores konkurrenceevne på andre transportformer.

Jeg tror ikke, at hr. Jann Sjursen kan forestille sig med det antal skibe og containere, der er i dette land, at hver eneste container skal åbnes, og hver eneste kasse skal åbnes for at se, om tingene er i orden. Det ville være ret umuligt.

Kl. 10.30

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er et spørgsmål, jeg vil stille til hr. Per Kaalund inspireret af et spørgsmål fra hr. Villy Søvnald, som spurgte, om hr. Kaalund var opmærksom på høringssvaret fra SiD, som er en meget stærk tilhænger af tilladelsesmodellen, og derfor vil jeg gerne spørge, om hr. Per Kaalund er opmærksom på høringssvaret fra Danmarks Rederiforening, Rederiforeningen for mindre Skibe, som netop er meget modstander også af denne model, forbudsmodellen, og mener, at de nuværende danske embargoregler stort set er dækkende.

Jeg vil da gerne spørge hr. Per Kaalund, om ikke han er enig med mig i, at det i hvert fald altid er et tegn på, at man er på rette vej, når Danmarks Rederiforening er betænkelig ved de her skridt.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg har læst samtlige høringssvar og ud fra læsningen af dem har vi vejret dem sammen og fundet, at vi bør støtte lovforslaget, som det ligger her, og så håbe på, at der kommer en mere positiv udvikling i verden på disse områder, og helst overhovedet undgå alle disse opstande og smuglerier og våben osv. Så vi er sådan set på den vej, men vi mener, at det rigtige skridt at tage er det, der tages med dette lovforslag.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Atter en gang tak til hr. Per Kaalund, og nu er det hr. Per Dalgaard som ordfører.

Per Dalgaard (DF):

Den nuværende våbenlovgivning indeholder ikke restriktioner og forbud mod transport af våben mellem tredjelande gennemført af danske

transportører, men kun mod transport af våben direkte fra Danmark. Dette lovforslag vil ændre det.

Lovforslaget gennemfører også bestemmelser i FN's våbenprotokol, der forbyder transport af visse våben, hvor tilladelse til import og eksport ikke foreligger. Forslaget her går endog videre, end FN's protokol tilsigter, nemlig ved at omhandle alle former for våben og ved, at danske transportører skal overholde de enkelte landes udførsels- og indførselsrestriktioner.

Det fremgår af høringssvarene, at Danmarks Rederiforening, Dansk Industri og Dansk Transport er lidt bekymrede over denne skærpelse.

Det foreslåede forbud gælder selvfølgelig ikke for det nødvendige udstyr, som danske styrker i udlandet skal bruge, eller udstyr, som danske allierede skal bruge, og det finder Dansk Folkeparti selvfølgelig ganske naturligt.

Men også for denne lovs vedkommende vil det være befordrende, hvis de gode hensigter, som er vedtaget i FN, bliver efterlevet også af den tredje verdens lande, således at det ikke kun er ved skåltalerne, man praler af de gode hensigter, men at regler, protokoller og love efterleves i den virkelige verden. Det har vi jo desværre set beviser på for nylig at de ikke gør, idet f.eks. et fattigt uland som Pakistan uden blusel sælger teknologi til masseødelæggelsesvåben til andre fattige lande, en besynderlig trafik, som man måske også burde kigge noget kritisk på fra FN's side.

Selv EU har jo en våbenembargo, der er vedtaget i 1998, og som omtaler den problematik, hvor man lover ikke at sælge våben til fattige lande, der hellere skulle bruge pengene på at rette op på de enorme sociale forskelle, som typisk findes i disse lande. Men bliver dette forbehold overholdt af de store våbeneksporterende lande i EU? Det tvivler jeg egentlig på.

Jeg kan ikke lade være med at nævne, at vi jo i forbindelse med de yderligere restriktioner, Danmark vil påtage sig, måske har en pudsigt hensigt i forbindelse med statsministerens udtalelse om, at han vil lempe forbuddet mod våbensalg til Kina. Altså de to ting synes jeg egentlig ikke rigtig hænger sammen.

Men Dansk Folkeparti er positivt indstillet over for forslaget, som det ligger, og vil under udvalgsarbejdet spørge til den problematik, som er nævnt i forbindelse med de restriktioner, som påføres dansk erhvervsliv.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg synes, det var en lidt underlig tam tale af et parti, der normalt er meget optaget af international terror og sådan noget. Det lød næsten, som om man ikke kunne gøre noget.

Vi ved, hvad det her drejer sig om, nemlig at våben, der er faldet i de forkerte hænder, bliver transporteret rundt uden kontrol. Vi ved, at danske skibe bidrager med 5 pct. af denne transport.

Når man tænker på, hvilken oratorisk interesse Dansk Folkeparti normalt har for den her slags temaer, så synes jeg, det var en tale, som jeg tror hr. Per Dalgaard slet ikke vil blive husket for, fordi det var en intetsigende tale, der slet ikke stillede krav i forhold til, hvordan Dansk Folkeparti normalt er optaget af at bekæmpe, at våben er faldet i de forkerte hænder. Jeg spørger: Hvorfor så bovlam, hr. Per Dalgaard?

Kl. 10.35

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

De 5 pct., som dansk skibsfartstransport står for i forbindelse med våben, er jo det totale, det er jo ikke 5 pct. ulovlige.

Selvfølgelig er vi modstandere af enhver form for ulovlig våbentransport og ulovligt salg til terrorister og andre grupperinger, som kan finde på at bruge våbnene i bl.a. terroren. Det skal der overhovedet ikke herske nogen tvivl om.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det rejser jo det næste spændende spørgsmål til hr. Per Dalgaard: Hvem monstro er optaget af våben? Det er jo ikke minkavleren i Vestjylland, det er heller ikke fiskeren i Thyborøn, og det er altså heller ikke den stiltfærdige mand nede i Bayern, vel? Det er de steder, hvor der er konflikter på jorden, man er optaget af at få våben. Så langt tror jeg hr. Per Dalgaard er enig.

Og så igen spørgsmålet: Hvorfor er man så ikke villig til at gå bare lidt videre i forsøget på at begrænse trafikken med våben, når man tænker på, hvor oratorisk højstemt Dansk Folkeparti sædvanligvis er, når det drejer sig om at gøre noget, der gør op med dem, der har våben, og som ikke skulle have det? Jeg forstår det simpelt hen ikke. Jeg er fuld af undren og derfor spørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Jeg ville ønske, at FN kunne gennemføre de kontroller på et betydelig bedre og mere engageret plan end blot lige ved at vedtage nogle embargoer, vedtage nogle restriktioner og så alligevel ikke kunne gennemføre eftersyn og kontrol af det, der sker.

Igen, vi er under ingen omstændigheder interesseret i, at ulovlig våbenhandel bare flyder rundt på jorden og kan anvendes til forskellige terrorhandlinger af den ene eller den anden art. Det vil vi utrolig meget gerne have stoppet.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg vil godt sige til hr. Per Dalgaard, at hvad der er ulovlige våbenhandler og ulovlig våbentransport jo bl.a. afhænger af, hvad vi beslutter skal være ulovligt. Derfor kan man jo ikke bare sige: Vi er imod det, der er ulovligt, men vi vil ikke være med til at gøre det ulovligt. Så giver man jo frit slag.

Derfor er det lidt svært for mig at forstå, at Dansk Folkeparti, der ellers siger, at man er meget optaget af at bekæmpe terrorisme og har været med til at indføre diverse kontrolforanstaltninger – og sågar har været med til at sende soldater til Irak – ikke vil være med til at sige, at vi ikke vil have, at danske redere og danske søfolk transporterer våben til lande, som vi ikke ville sælge våben til.

Det er jo f.eks. danske skibe, der har været med til at transportere våben til Irak og Iran tilbage i 1980'erne, nogle af de våben, som stadig dukker op. Hvorfor vil Dansk Folkeparti ikke være med til at sikre, at den type transporter bliver forbudt?

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Nu er jeg ikke helt sikker på, at det, der bliver besluttet i det danske Folketing, har den kæmpe effekt og de meget gode ønsker og hensigter, som fru Line Barfod egentlig fremfører her. Det kunne da være en god ting, hvis det forholdt sig sådan, men sådan er virkelighedens verden jo desværre ikke.

Og igen: De 5 pct. våbentransport, som danske redere og transportører har totalt set, er jo en lille, lille del. Men igen: Vi er ikke interesseret i, at der skal flyde våben til terrorister og til lande, som der er udstedt embargo imod.

(Kort bemærkning).

Line Barfoed (EL):

Men hvis man ikke er interesseret i, at der skal flyde våben til terrorister og diktaturer rundt omkring i verden, hvorfor så ikke være med til at sikre, at de forbud, vi i Danmark sætter for, hvad danske skibe må medvirke til, som minimum svarer til, hvor vi ikke må sælge våben til, sådan at når vi siger, at der er nogle, vi ikke vil sælge våben til, så vil vi heller ikke transportere våben til dem?

Hvorfor vil Dansk Folkeparti ikke være med så langt, så man siger, at der skal gælde de samme regler for eksport af våben fra Danmark som for, hvor danske skibe må sejle våben hen, når vi nu ved, at det jævnlige sker, at danske skibe transporterer våben? Så kunne vi være med til at stoppe i hvert fald den del af det.

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Jeg ved ikke, om det er så jævnlige, det sker.

Jeg vil henholde mig til det forslag, som ligger, og som i sine hovedtræk er et ganske udmærket forslag, som vi kan forholde os til og forholde os positivt til, og hvor vi vil have et par spørgsmål udredet under selve udvalgsarbejdet.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Tak til hr. Per Dalggaard.

Så er det hr. Lars Barfoed som ordfører.

Kl. 10.40

Lars Barfoed (KF):

Da mit partis ordfører, hr. Helge Adam Møller, er forhindret i at være til stede, skal jeg på den konservative folketingsgruppes vegne udtale følgende:

Når Danmark indgår forpligtende internationale aftaler om våbenembargo mod visse lande, så skal den forpligtelse naturligvis også gælde danske transportører. Det må i den forbindelse ikke være afgørende, hvorvidt embargoen er indgået på den ene, den anden eller den tredje måde eller på et tredje retsgrundlag.

Det foreliggende lovforslag retter op på en mangelfuld retstilstand, og den konservative folketingsgruppe støtter derfor forslaget fuldt og helt.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Der er frit slag til at gå.

Så er det hr. Villy Søvndal som ordfører.

Villy Søvndal (SF):

Justitsministerens lovforslag har til hensigt at skabe regler for transport af våben.

I dag er der regler for eksport. Vi synes i SF ikke, de er vidtgående nok, og vi har derfor tidligere foreslået, at der skal nedsættes et parlamentarisk udvalg til at kontrollere dansk våbeneksport. Der er i den danske lovgivning ikke tilsvarende regler for våben*transport*. Det er jo oplagt, indlysende, at der burde være ens regler; hensigten er jo præcis den samme, nemlig at undgå, at våbnene falder i de forkerte hænder.

På den baggrund er det helt utilfredsstillende, at justitsministeren med lovforslaget ikke lægger op til mindst en parallelisering af reglerne for eksport og transport. Reglerne, som ministeren foreslår, er langt lempeligere end de tilsvarende regler for våbeneksport og desuden i strid med EU's adfærdskodeks fra 1998, der forpligter Danmark til at hindre »eksport af udstyr, som kan anvendes til national undertrykkelse eller international aggression eller bidrage til regional ustabilitet«.

Hvad er så det vigtige i det her? Det vigtige er, jævnfør de korte bemærkninger både til Venstres og til Dansk Folkepartis og Socialdemokratiets ordførere, at verdens krige i stigende grad udkæmpes af irregulære hære rundt omkring i verden – vi så det på Balkan, i Bosnien, i Kosovo, i Serbien, vi har set det i Afrika i mange af de afrikanske konflikter, man ser det i Kaukasus – og derfor er det en oplagt, vigtig sag at optræde moralsk fra de lande, der har mulighed for det. Det gør – som hr. Per Kaalund var inde på i svaret til korte bemærkninger – et land som Belgien, og det gør et land som Tyskland, der med sikkerhed har de samme overvejelser, nemlig at moral nogle gange koster lidt. Det kan da godt være, at det i stedet for 5 pct. kun er 4,8 pct. af våbeneksporten, Danmark står for, men nogle gange må man jo ofre lidt, hvis man har et moralsk standpunkt.

Jeg synes, det er meget kræmmeragtigt, jeg synes, det er kræmmermoral at hævde, at det her vil vi ikke, fordi det kan risikere at koste os. Jeg synes også, det er et underligt argument, at det her vil vi ikke, medmindre alle vil. Jamen nogle må jo bevæge sig foran i en proces, hvis verden overhovedet skal forandres.

Vi sender mange danske soldater ud internationalt. Måske er dem, de er ude at slås med, bevæbnet med våben, der er sejlet derhen med danske skibe; vi ved det ikke. 5 pct. af våbnene er leveret af danske skibe. Det gør det ikke alene

langt farligere, end det behøvede at være, at være soldat i internationale aktioner, det gør det også farligere at være dansk sømand.

Det er derfor, henvendelsen fra SiD er interessant. SiD, Specialarbejderforbundet, er optaget af, at vi laver en egentlig godkendelsesordning, der også vil have som sidegevinst, at danske søfolk bliver beskyttet, fordi det er farligt at sejle med våben.

Så jeg synes, at det, der står tilbage, er: Hvorfor ikke tage chancen, gøre Danmark til et land, der på linje med Tyskland og Belgien ikke er et fodslæbende land, men går foran?

Derfor vil vi under udvalgsarbejdet fra SF's side foreslå, at Danmark mindst indfører regler parallelt med Tyskland og Belgien, altså en egentlig godkendelsesmodel, og ligeledes vil vi fortsætte arbejdet med også at stramme reglerne for både eksport og transport, så vi får en egentlig godkendelsesordning, og så vi sikrer en større parlamentarisk kontrol med det her område.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg anerkender fuldt ud SF's ønske om at hæve den moralske fane højt og at tale varmt for tilladelsesmodellen. Det er da også beskrevet tydeligt i lovforslaget, hvad den vil indebære.

Kl. 10.45

Men jeg vil blot spørge, om hr. Villy Søvnald er opmærksom på de mange aktører i den offentlige debat, som har sagt, at heller ikke en tilladelsesmodel vil være nogen garanti for, at der ikke fortsat vil forekomme våbensmugling og transport af illegale våben mellem lande, som står på de lister, som er omfattet af embargoen.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg er helt enig. Man kan sige, at det her er så langt, vi kan komme, men jeg er også helt enig i det, fru Elisabeth Arnold påpeger, at vi ikke dermed har løst alle problemer. Jeg er i øvrigt også enig i, at det her nødvendigvis må løses, ikke alene nationalt, men også i internationale fora, og at FN skal spille en stor rolle.

Det, jeg bare ikke forstår, er – men det var ikke De Radikales argument, det var andre, der argumenterede med, at indtil andre er gået foran, skal Danmark vente stilfærdigt. Det synes jeg er en underlig position.

Men det er jo selvfølgelig helt afgørende, når man ser på substansen i denne her sag, at det

netop bliver reguleret også internationalt, at FN, EU, OSCE kommer til at spille en afgørende rolle.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg vil spørge hr. Villy Søvnald, om SF betragter dette lovforslag i den udformning, det har nu, med forbudsmodellen, som et væsentligt fremskridt i forhold til de eksisterende forhold med hensyn til at begrænse illegal transport og illegal våbenhandel. Og det vil jeg sådan set gerne høre et svar på.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg synes, man kan betegne det som et beskedent fremskridt. Det mest beskedne skridt, man overhovedet kan tage. Og jeg er enig i, at det selvfølgelig er bedre at have et minimum af regler end ingen regler overhovedet.

Hvis man kigger på forslagens bemærkninger, der hvor konsekvenser af lovforslaget er remset op, så er vurderingen jo fra regeringens side, og det tror jeg er en rigtig vurdering, at det her ikke får de store konsekvenser. Og det er vel der, vi så diskuterer: Skal vi turde noget, som er lidt visio-nært, hvor vi går lidt foran, hvor vi understøtter også tendensen i lande som Tyskland og Belgien, der har taget de her beslutninger, eller skal vi ikke? Og det vil vi stille ændringsforslag om.

Nu kan jeg jo ikke spørge tilbage til hr. Per Kaalund, men hvis jeg havde kunnet, ville jeg have spurgt, om hr. Per Kaalund ikke også ville have støttet en sådan vurdering.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Der er altså fuld ret til at stille spørgsmål den anden vej også, men hr. Per Kaalund får lejlighed til at reagere, hvis han vil, nu.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg vil gerne uddybe mit tidligere spørgsmål lidt. Er hr. Villy Søvnald enig i, at det, at danske transportører nu, uanset embargoer og alt muligt andet, skal respektere de to lande, der typisk er tale om, i forbindelse med transport mellem tredjelande, både eksportlandets interne regler for disse opgaver og modtagerlandets tilsvarende regler, også er et fremskridt?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det er jeg bestemt. Jeg er enig i, at det her er små bitte step. Men jeg tror, at det i forhold til den situation, vi står i, er klart utilstrækkeligt. I forhold til ønsket om at få styr på våbenbevægelserne i verden er det her noget, der fylder så lidt. Det tror jeg også hr. Per Kaalund er enig i, det fremgår også af bemærkningerne, dér hvor konsekvenserne er opregnet.

Det synes jeg er ærgerligt, men det er mere, fordi SF jo er et ambitiøst parti, som synes, at vi i forbindelse med det her, der dræber så mange uskyldige rundt omkring i verden, skal turde være langt, langt mere ambitiøse.

Jeg anerkender, at verden består af skridt, at vi ikke ændrer det hele på én gang, men skridt kan også blive så små, at de næsten ikke er til at få øje på. Derfor synes jeg, det ville være rart, hvis Socialdemokratiet og hr. Per Kaalund ville være med i den styrke, der presser på for at få hurtige forandringer igennem og ikke nøjes med så lidt, som jeg synes er tilfældet her.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Tak til hr. Villy Søvndal. Og så er det fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Efter nugældende lov på våbenområdet er det forbudt for danske virksomheder at eksportere våben til lande, der er omfattet af bindende FN-embargoer, EU-embargoer samt ikke bindende FN- og OECD-embargoer. Det er desuden forbudt at transportere våben til lande, der er omfattet af bindende FN-embargoer.

Kl. 10.50

Det nye i dette lovforslag er, at transport mellem tredjelande, altså ikke kun eksport fra Danmark, men transport mellem to tredjelande kan forbydes.

Forslaget skal bl.a. opfylde bestemmelserne i FN's våbenprotokol om bekæmpelse af ulovlig handel med skydevåben. Lovforslaget her forbyder ikke blot skydevåben, men bruger et meget bredt våbenbegreb, og man kan straffe både forsætlig overtrædelse af forbuddet og grov uagtsomhed.

På den måde går regeringen i sit forslag lidt videre og lægger sig i overkanten af, hvad der er strengt nødvendigt af hensyn til FN og EU, men det mener vi faktisk at regeringen skal have ros for. Den måtte gerne gå videre efter vores mening. Men man har altså ikke prøvet at gå efter

det allermindste spor. Man er ikke sprunget over, hvor gærdet er lavest.

Så vidt vi kan se, er der tale om et velbegrundet og et gennemarbejdet forslag, men vi er også klar over, at der kan foretages forbedringer. Det er i hvert fald vores synspunkt. Men der er ikke nogen ting i forslaget og i bemærkningerne og i høringssvarene, som er ubelyste. Vi kunne godt have tænkt os, at man var gået endnu videre, måske kunne en af de kombinationsmodeller, der er beskrevet i lovforslaget, have været en løsning.

Til gengæld må man altså også erkende, hvad vi har berørt et par gange før i bemærkningerne her, at en fuld garanti for, at danske skibe ikke kan eller ikke vil overtræde reglerne, kan man ikke give, heller ikke hvis man indfører en egentlig tilladelsesmodel.

Der vil altid være redere, der vil altid være skibe, som vil prøve at score en god og en effektiv, billig gevinst, fordi de ved, at kontrollen ikke er god nok. Og derfor kan man selvfølgelig deklarere noget, som er i en container, som noget andet end det, det i virkeligheden er, nemlig illegale våben.

Man kan også deklarere det til et land, det ikke er forbudt at transportere våben til, men hvor det så fluks fra den pågældende havn bliver transporteret til et andet sted, hvor der er uro, og hvor våbnene er beregnet til at skulle bruges. Så derfor skal man ikke stikke nogen blå i øjnene og sige, at nu indfører vi en garanti for, at ingen illegal våbenhandel herefter vil finde sted.

Den valgte model er en forbudsmodel, hvor bestemte lande er på en liste, hvortil transport vil være forbudt. Desuden er der krav om, at en indførsels- og udførselstilladelse fra de respektive landes myndigheder altid skal foreligge. Det mener vi faktisk er en meget god ekstra sikring for, at der skal være nogen kontrol. Der skal indhentes papirer.

Men igen må vi sige, at håndhævelsen, som altid hvor det drejer sig om, hvad der sker på verdenshavene, er et meget, meget vanskeligt problem, især for det enkelte lands myndigheder. Det bliver vi nødt til at erkende og ikke bilde nogen ind, at vi hermed har skabt den bedste af alle verdener. Det kræver altså, at man også sætter ind både på håndhævelsen og på kontrollen.

Med disse ord vil jeg sige, at Det Radikale Venstre støtter forslaget. Vi vil gerne diskutere forbedringer undervejs i udvalgsarbejdet. Vi vil

ikke lade det gode være det bedstes værste fjende.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg har forstået, at De Radikale støtter forslaget, men gerne vil have det bedre, men omvendt også accepterer nogle af de argumenter, som også andre partier har været fremme med i debatten om, at vi jo ikke kan garantere, at der så ikke er nogen, der bryder loven.

Det undrer mig lidt, at De Radikale bruger det argument for, at man ikke vil støtte en tilladelsesmodel, som går noget længere end det her, for det argument bruger De Radikale jo ikke, når de ellers har været med til at indføre stramminger, som da man f.eks. i forbindelse med terrorpakken indførte, at hvis folk laver en indsamling til frihedsbevægelser rundt omkring i verden, så de kan risikere at komme i fængsel. Der har man ikke ment, at det var for vidtgående, selv om det selvfølgelig også kan omgås af et sådant forbud.

Det undrer mig, at man, når vi kommer til store erhvervsinteresser, så ikke også vil gå så langt, som man overhovedet har mulighed for, for at begrænse våbentransporter.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg mener faktisk ikke, jeg sagde, at Det Radikale Venstre ikke ville støtte en ren tilladelsesmodel. Vi sagde, at vi kunne se, at det her var et fremskridt, og at vi godt kunne forestille os, man lavede nogle af de kombinationsmodeller, der er beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget, men at en tilladelsesmodel jo heller ikke er nogen garanti for, at der ikke vil ske overskridelser. Men vi har ikke sagt, at vi ikke vil støtte en ren tilladelsesmodel.

Men vi kan jo se på behandlingen af lovforslaget her, at regeringen i hvert fald ikke støtter det, og så skal vi jo have samlet et flertal uden om regeringen for at få det gennemført. Det ønsker jeg for at være ganske uden for rækkevidde efter at have hørt på ordførertalerne her i dag.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det glæder mig meget at høre, at De Radikale vil gå ind for en tilladelsesmodel. Så er vi da i hvert fald et lille stykke længere på vejen til, at vi en dag kan få samlet et flertal for det. Og jeg tror ikke, fru Elisabeth Arnold mener, at vi nogen sin-

de, når vi laver forbud og kriminaliserer et område, udsteder garanti for, at forbrydelser så ikke vil foregå. Det håber jeg ikke at nogen i Folketinget nogen sinde har begivet sig ud i, for det kan vi jo ikke, uanset hvad vi laver.

Kl. 10.55

Men det glæder mig, at De Radikale vil støtte en tilladelsesmodel, når vi kan samle et flertal for det.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil blot sige, at retorikken jo nemt griber ordførerne, når de skal op og tale om fremskridt som det her. Jeg mener faktisk, at nogle af de tidligere ordførere har bevæget sig tæt ind på at give en garanti for, at nu vil der blive sat en stopper for illegal våbentransport. Så naive er vi ikke.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Tak til fru Elisabeth Arnold.

Så er det fru Line Barfod.

Line Barfod (EL):

Som det vel tydeligt er fremgået af debatten, er Enhedslisten meget optaget af at få strammet reglerne for våbeneksport og våbentransport og begrænset transport af våben rundt omkring i verden.

Og som det jo også er fremgået, er Danmark absolut ikke noget lille land i den her sammenhæng. Vi har nogle store rederier, der står for en del af verdenstransporten, også med våben. Derfor er det ret væsentligt, hvad Danmark vedtager af regler.

Som det fremgår med al tydelighed af SiD's høringssvar, så har det, ud over betydning for de lande og de mennesker som måtte blive udsat for brug af de våben, danske skibe transportere, også stor betydning for de danske søfolk, der arbejder på skibene. Det har betydning for deres sikkerhed, hvad det er for nogle regler, vi fastsætter.

Danske skibe har desværre alt for ofte transporteret våben rundt i verden. Derfor bør vi gøre, hvad vi overhovedet kan, for at begrænse danske skibes deltagelse i våbentransport til diktaturer og regimer rundt omkring i verden, til terrorbevægelser og andre, som vi ikke ønsker skal have våben.

Enhedslisten har også på nordisk plan været med til at fremsætte forslag til yderligere begrænsninger af våbeneksporten i kraft af offent-

lig kontrol, parlamentarisk kontrol med, hvad der bliver givet af våbeneksporttilladelser, og det vil vi fortsætte med at arbejde for, også i Folketinget.

Desværre er det jo sådan, at mens folketingsflertallet er meget hurtigt til at indføre begrænsninger, forbud og kontrol over for almindelige borgere i dette samfund, også kontrol og begrænsninger, der går langt ud over, hvad man normalt accepterer i et retssamfund, er man, når det kommer til erhvervslivet og især rederivirk-somhederne, meget forsigtig, og det er meget begrænset, hvad man vil indføre.

Det, der ligger i lovforslaget her, er selvfølgelig et lille fremskridt, men det er altså et begrænset fremskridt.

Det er positivt, at man nu ikke længere må transportere våben til lande, der er omfattet af en våbenembargo. Men der er en række lande, som der ikke er våbenembargo over for, men hvortil vi f.eks. forbyder eksport af våben, men hvor det altså fortsat vil være tilladt at transportere våben til. Det kunne være lande, hvor der er risiko for, at våbnene vil blive brugt til undertrykkelse af landets befolkning.

F.eks. vil det fortsat være tilladt at transportere våben til Colombia eller til Nepal eller til den israelske stat, der kan bruge dem mod palæstinsenerne i de besatte områder. Der synes vi altså ikke at danske skibe skal medvirke til at transportere våben.

Vi har jo også sat i loven om eksport af våben, at vi ikke vil eksportere våben dertil. Så det virker noget mærkværdigt, at det er tilladt at transportere våben på danske skibe. Vi mener også, at det udenrigspolitisk sender et forkert signal.

Den del af FN's våbenprotokol, der vender sig mod våbensmugling, er også et fremskridt, men igen et begrænset fremskridt. Det er meget få lande i denne verden, uanset hvor horribel undertrykkelsen er i det land og hvor farlig den politiske situation er, som ikke vil kunne finde et andet land, der vil sælge våben til dette land.

Og der er jo altså ingen, der i dag har det fulde overblik over danske våbentransporter, hvor mange skibe det egentlig er, der transporterer våben, og hvor de transporterer dem til, fordi der ikke skal gives tilladelser til transportere. Derfor vil en tilladelsesmodel ud over at have den effekt, at vi forhåbentlig får stoppet en del transportere, også have den effekt, at vi får et overblik over, hvad danske skibe egentlig er involveret i af våbentransport.

Det er jo meget tydeligt, at det er erhvervslivet, rederierne, der har reddet regeringens forslag, og derfor er vi så landet på den model, der giver gode betingelser for rederierne, mens vi altså hellere havde set, at man havde lagt vægt på ønsket om at forhindre spredning af våben.

Til allersidst til spørgsmålet om, hvorvidt Danmark alene vil kunne gøre en forskel. Her mener vi altså, at det er en meget dårlig indfaldsvinkel at have. Selvfølgelig kan Danmark ikke alene begrænse den internationale våben-transport og våbenhandel til de lande, der bruger det til undertrykkelse og krig. Men Danmark står i valget, om vi vil være et foregangsland, eller vi vil være et fodslæbende land. Vi synes, at vi skulle være et foregangsland. Desværre vælger folketingsflertallet altså at være et fodslæbende land.

Kl. 11.00

Forslaget her er et lille fremskridt. Enhedslisten vil støtte det og fortsætte arbejdet for, at vi kan blive et foregangsland på området i stedet for et fodslæbende land.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg vil gerne spørge fru Line Barfod, om det her med foregangsland og fodslæbende land: Er det ikke en rigtig antagelse, at vedtagelse af dette lovforslag i den form, det ligger nu, vil bringe Danmark på en tredjeplads i denne verden? Tyskland og Belgien er på første- og andenpladsen, den må de så deles om, og så er Danmark på tredjepladsen. Er det ikke et væsentligt fremskridt, at Danmark blandt måske små 200 nationer her i verden bliver nummer tre? Er det ikke en god placering?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg mener ikke, at Danmark bliver nummer tre med det her forslag, men jeg mener stadig, at Danmark burde blive nummer tre sammen med Tyskland og Belgien og burde være med til at presse på for at få begrænset våbenhandelen.

Dengang man lavede terrorpakken også på EU-plan, var man hurtigt til at lave alle kontrolforanstaltningerne over for borgerne, men den del af det, der handlede om at begrænse spredning af våben, mente man altså ikke, at man kunne indføre på det tidspunkt. Det har man været meget lang tid om, og der synes jeg, at Danmark i stedet burde gå forrest.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Når Danmark nu får gennemført den lovgivning her, så er der mig bekendt ikke andre sammenlignelige lande eller overhovedet andre lande, der har så restriktive regler for transport af våben mellem tredjelande bortset fra Tyskland og Belgien. Hvis vi ikke er nummer tre, kunne der så gives ligesom en pinpoint af, hvor på skalaen fra 1 til 200 vi befinder os i landerækken?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg har ikke være inde og lave en nummerrangering af de forskellige landes lovgivning. Det kan vi selvfølgelig mere os med under udvalgsarbejdet. Jeg synes, det væsentlige er, at vi ser på, at med hensyn til kontrol af eksport af våben og transport af våben ligger vi absolut ikke i front, heller ikke i forhold til et land som f.eks. Finland, og vi mener, at vi burde gøre langt mere for også at få offentlig kontrol med, hvad det er, Danmark er involveret i af våbeneksport og våbentransport, og sikre, at der som minimum kom parallelitet mellem, at de lande, vi ikke vil eksportere våben til, dem vi vil vi heller ikke transportere våben til.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Jann Sjursen som ordfører:

Jann Sjursen (KD):

Kristendemokraterne kan støtte det fremsatte lovforslag fra regeringen. Vi mener bestemt, at det er et skridt i den rigtige retning at få bekæmpet illegale våbentransporter.

Om Danmark så kommer på første-, anden-, tredje- eller fjerdepladsen, kan man jo selvfølgelig altid diskutere, men dybest set er det interessante i den her sammenhæng vel, at Danmark beslutter sig for, hvad Danmark mener er bedst og rigtigst på det her område, uanset hvordan man så i øvrigt bliver placeret.

Regeringen tager med det fremsatte lovforslag et skridt i den rigtige retning, men efter vores opfattelse, som det også er fremgået af et af mine tidligere indlæg i debatten, kunne vi nå endnu mere i bekæmpelse af den illegale våbentransport ved at have brugt en tilladelsesmodel, som vi altså kender det fra Tyskland og Belgien, og derfor vil jeg godt i denne debat tilkendegive, at det er vores foretrukne melding. Det vil vi give vores tilslutning, også hvis der bliver udarbejdet et ændringsforslag herom, som kommer

til afstemning i forbindelse med behandling af dette lovforslag.

Men uanset det skal jeg ikke undlade at sige, at vi altså bestemt støtter lovforslaget og betragter det, som om Danmark bevæger sig videre, end mange andre lande har gjort med hensyn til deres nationale lovgivning. Den ros synes jeg da trods alt regeringen skal have, uanset at vi så gerne havde set, at man havde benyttet sig af tilladelsesmodellen i stedet for den såkaldte forbudsmodel.

Vi støtter lovforslaget.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil da også gerne starte med at takke et meget bredt flertal for at bakke op om den vægtning, som regeringen har lagt op til i forbindelse med en fremsættelse af lovforslaget.

Jeg vil godt indlede med at sige, at fremsættelsen af lovforslaget sker jo bl.a. efter mange debatter. Jeg synes faktisk også, at de partier, som i dag måske er mest kritiske over for lovforslaget, skal have den anerkendelse, at det jo er på grundlag af mange debatter her i Folketinget, at vi vælger at fremsætte det lovforslag, som gerne skulle sikre en både tidssvarende og betryggende regulering af transport af våben mellem tredjelande.

Kl. 11.05

Som det også har været fremme og også har været det helt centrale under debatten, har vi i forbindelse med forslagets udformning selvfølgelig skullet finde en eller anden form for balance mellem våbenkontrolmæssige hensyn og hensyn til transporterhvervet.

Som flere ordførere har været inde på, gør det sig gældende, at under både skibstransport og flytransport opereres der med så snævre tidsmæssige rammer, at transportopgaven må forventes at gå til en anden, hvis den danske transportør skal vente på godkendelse fra de danske myndigheder, før han kan udføre eller give et endeligt tilbud om at udføre en transport.

Jeg vil også gerne, ligesom hr. Per Kaalund har gjort opmærksom på, understrege, at blandt EU-landene samt Norge, Canada og USA er det altså alene Tyskland og Belgien, der har regler, der indebærer krav om nogen form for tilladelse til våbentransport mellem tredjelande.

Ved transportforbuddet vil vi lade alle embargo-lande være omfattet uanset embargoens art, og vi kræver så derudover, at der ved alle våbentransporter skal foreligge både udførsels- og indførselstilladelser fra eksport- og import-

landet, så vi går videre, end vi egentlig var forpligtet til via de internationale aftaler.

Med andre ord har vi faktisk forsøgt at etablere en ordning, der dels løser den opgave, som vi har sat os for at løse på tilfredsstillende vis, dels altså også sikrer, at vi bevarer nogle arbejdspladser i Danmark og får skabt nogle betryggende vilkår for de søfolk, som er om bord.

Jeg har selvfølgelig lyttet til kritikken. Især SF kaldte det her den mest beskedne af alle verdener, og det synes jeg måske ikke var helt rimeligt. For så vidt angår FN's protokol, overimplementerer vi den ganske kraftigt med hensyn til spørgsmål om en udførsels- og indførselstilladelse, og det håber jeg da hr. Villy Søvndal i det mindste kan anerkende.

Derudover anerkender jeg naturligvis, at tilladelsesmodellen har været oppe at vende også ved tidligere lejligheder, og at det selvfølgelig er fuldt ud legitimt, at der er nogle partier, der hælder til, at den mere vidtgående model er en bedre model.

Regeringen har altså valgt at sige, at vi synes, den her opfylder det, der må være formålet med at få en regulering på det her område, men at vi naturligvis under udvalgsbehandlingen meget gerne medvirker til yderligere besvarelser, herunder også redegør nærmere for, hvordan praksis er i de andre lande omkring os.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det undrede mig lidt, at ministeren i sin tale kom ind på spørgsmålet om at bevare danske arbejdspladser i forhold til at vælge den ene eller den anden model, når SiD i deres høringssvar netop peger på, at de ønsker tilladelsesmodellen. Sømændene måtte man jo tro var mest optaget af at bevare deres arbejdspladser, så hvis det er af arbejdspladshensyn, hvorfor så ikke følge SiD's opfordring til at bruge tilladelsesmodellen?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg synes faktisk, at nogle af de indvendinger, der har været fra fagforbundene, har vi forsøgt at løse på anden vis ved at overimplementere FN-protokollen, således at der altid kræves en indførsels- og en udførselstilladelse mellem de tredjelande, hvor transporten foregår.

Det, der har været argumentet, er, at man ikke ønsker at komme i en situation, hvor det bliver ubehageligt for søfolkene, fordi det er en ulovlig

transport, der foregår. Vi skulle jo erindre om, og det synes jeg ikke rigtig har været fremme under debatten, at der altså her også er tale om transport fra et land, som har været med til at vedtage en embargo. Så det er jo ikke sådan, at man er i en retsløs tilstand, hvor det er en transport mellem to lande, som ikke deltager i beslutninger i det internationale samfund.

Det, vi så har valgt at sige, er jo selvfølgelig, at det er væsentligt for de søfolk, der er om bord, at vi får etableret et regime, så vi har sikkerhed for, at både det land, som våbnene bliver transporteret fra, og det land, som våbnene skal transporteres til, har givet tilladelse til det, således at der er en godkendelse af ordningen.

Dermed mener vi, at vi har fået løst den problemstilling, som jeg i hvert fald har forstået var en af de væsentligste indvendinger.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er med på, at lovforslaget repræsenterer et fremskridt i forhold til den tilstand, vi har i dag. Men det eksempel, som SiD peger på med sejlads til Iran og Irak, da de var i krig tilbage i 1980'erne, ville vel fortsat kunne finde sted med den udformning, lovforslaget her har. Altså en situation, hvor vi forhåbentlig ikke ville eksportere våben til landene, når de var i krig, men så længe der ikke er en international våbenembargo, kan det vel stadig finde sted, at danske skibe skal transportere våben dertil.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg kan selvfølgelig ikke her redegøre for konkrete situationer, men det må vi belyse under udvalgsbehandlingen.

Det, jeg har forstået har været argumentet, var, at man ikke ønskede at komme i en situation, hvor man pludselig blev stoppet på kajen et sted og blev mødt med det krav fra myndighederne, at det var en ulovlig transport, der foregik. Med den usikkerhed for søfolkene kunne de altså i sidste ende risikere at blive sendt til havs igen med våben om bord med risiko for, hvad der så kunne ske. Og hvor er man så henne?

KL 11.10

Det problem mener vi at vi har løst ved at kræve både en udførselsgodkendelse og en indførselsgodkendelse fra de to lande, som transporten vedrører. Med andre ord skal myndighederne, som har ansvaret i de pågældende lande,

sige god for, at den transport kan foregå. Så jeg synes faktisk, at man har løst – om man så må sige – den usikkerhed, der er fra søfolkenes side.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil godt følge lidt op på fru Line Barfods spørgsmål, for jeg tror, at det, der er problemet, er, at en ting er, at man altså skal have tilladelse fra det land, der modtager våbnene, og man skal have tilladelse fra det land, der afsender våbnene, men det ændrer jo ikke ved det forhold, at der kan være en interesse i at forhindre disse våben i at nå frem til modtagerlandet, fordi modtagerlandet er i gang med en aktuel konflikt.

Så spørgsmålet, som vi skal have belyst bl.a. i udvalget, må jo være: Hvilke muligheder har f.eks. Danmark eller EU for, når der opstår en konflikt, at føje et land til på listen, som der ikke må transporteres til?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Det vil jeg gerne være med til at belyse under udvalgsbehandlingen. Noget af det, vi har gjort meget ud af i lovforslaget, er bl.a. at opremse nogle af de internationale organisationer, hvor vi mener, at Danmark må forpligte sig, hvis man f.eks. ønsker at etablere en embargo og det uanset embargoens art, som jeg også sagde i min første besvarelse.

Men jeg vil gerne tilkendegive over for fru Elisabeth Arnold, at det medvirker vi gerne til under udvalgsbehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 159:

Forslag til lov om politiets virksomhed.

Af justitsministeren (Lene Espersen).

(Fremsat 4/2 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Birthe Rønn Hornbech (V):

Politilove har der jo været i flere hundrede år i Danmark, men i de sidste 150 år meget sparsomt. I virkeligheden har politiet klaret sig indtil for nogle år siden med en enkelt eller to bestemmelser i en gammel politilov og så generalfuldmagten i retsplejeloven ud over de mange regler, der så i øvrigt er i retsplejeloven.

Men kendsgerningen er jo, at beskrivelsen af magtbeføjelserne, instrukserne til politiet om magtbeføjelserne er gået helt uden om Folketinget.

I den juridiske teori, men heller ikke andre steder, har man jo igennem årene moret sig med at diskutere, om det overhovedet var lovligt, at man satte folk i detentionen. Befolkningen har for længst accepteret de almindelige magtbeføjelser, som politiet efter praksis efterhånden har fået.

Det har faktisk været et stort område, der har været ulovbestemt. Det er det, der gøres op med nu med et lovforslag om politiets virksomhed.

Det er også første gang, vi får en egentlig målsætning, en politisk bestemt målsætning for politiets virke og for politiets opgaver mere detaljeret, end det fremgår af den nuværende generalfuldmagt i retsplejeloven.

Det siger jo også noget om tiden, at regeringen foreslår, at formålet skal være, at politiet først og fremmest skal virke for tryghed, for sikkerhed, for fred og orden i samfundet, og at politiet skal fremme formålet gennem forebyggende, hjælpende og håndhævende virksomhed. Det er altså understreget, at tryghed og sikkerhed er lige så vigtig som fred og orden, og at det forebyggende og det hjælpende er lige så vigtigt som den håndhævende virksomhed.

Det er tidstypisk, og det er en formulering, vi kan tilslutte os i Venstre. Vi synes, det er en god balance, at det understreges, at politiet altså ikke bare er reaktivt, men i høj grad er proaktivt og i høj grad er borgernes beskytter.